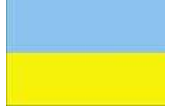

Програма підтримки галузевої політики «Сприяння взаємній торгівлі шляхом усунення технічних бар'єрів у торгівлі між Україною та Європейським Союзом»

Застосування в Україні належної регуляторної практики як наслідок виконання вимог Угод СОТ про ТБТ та СФСЗ та адаптації європейського законодавства і практик

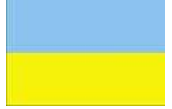
Дмитро Луценко

Міжінституційний координатор / Експерт з юридичних питань

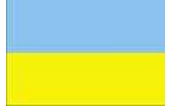
dmytro_l@yahoo.com

Програма підтримки галузевої політики «Сприяння взаємній торгівлі шляхом усунення технічних бар'єрів у торгівлі між Україною та Європейським Союзом»

З 16 травня 2008 р. Україна є повноправним членом Світової організації торгівлі (СОТ)

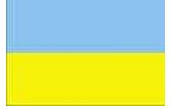
Виклики, що стоять перед Україною як членом СОР (в контексті Угод про ТБТ та СФСЗ)

- Підвищення конкуренції для українських виробників
- Необхідність покращення бізнес-середовища
- Удосконалення державного управління

Інструментом відповіді на ці виклики є зважена та ефективна регуляторна політика

Програма підтримки галузевої політики «Сприяння взаємній торгівлі шляхом усунення технічних бар'єрів у торгівлі між Україною та Європейським Союзом»

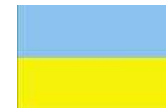

Основні риси та вимоги Угод СОТ про ТБТ та СФСЗ

- Однаковий режим для всіх товарів безвідносно до їх походження
- Регуляторні вимоги не мають створювати зайвих перешкод для торгівлі та повинні обмежуватися лише низкою легітимних цілей
- В основі регуляторних вимог, за окремими винятками, повинні лежати міжнародні стандарти
- Доступність проектів національних технічних регламентів та стандартів і наявність процедури консультацій щодо таких проектів
- Розмежованість сфери дії Угод про ТБТ та СФСЗ: ТБТ покриває все, крім санітарних і фітосанітарних заходів (як вони визначені в Додатку А Угоди про СФСЗ) – тобто безпеку харчової продукції є предметом Угоди про СФСЗ

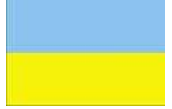
Програма підтримки галузевої політики «Сприяння взаємній торгівлі шляхом усунення технічних бар'єрів у торгівлі між Україною та Європейським Союзом»

Україна прагне укласти Угоду про асоціацію та про зону вільної торгівлі з Європейським Союзом

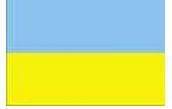

Програма підтримки галузевої політики «Сприяння взаємній торгівлі шляхом усунення технічних бар'єрів у торгівлі між Україною та Європейським Союзом»

Основні регуляторні аспекти функціонування спільного ринку Європейського Союзу

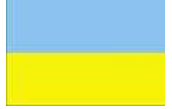
- По суті ЄС є колективним членом СОТ
- Регламенти, директиви та рішення ЄС регуляторного характеру здебільшого є такими, що відповідають Угодам СОТ про ТБТ та СФСЗ
- Всі держави-члени або асоційовані з ЄС держави повинні впровадити у своє законодавство та практики вимоги регламентів, директив та рішень ЄС, а також європейські гармонізовані стандарти на продукцію
- Для категорій продукції, щодо яких вимоги на рівні ЄС не встановлені, діє режим загальної безпечності продукції (Директива 2001/95/ЄС)
- Відповідність продукції вимогам, встановленим на рівні ЄС, є достатньою передумовою для розміщення продукції на ринку будь-якої держави-члена або асоційованої держави, будь-які додаткові вимоги стосуються лише виробників країни, що їх запровадила, а отже, зменшила конкурентоздатність своїх виробників

Належна регуляторна практика, що впливає з правових режимів Угод СОТ про ТБТ та СФСЗ та підходів Європейського Союзу

Для одного виду продукції:

- один вид регулювання (регуляторний режим) – наприклад, технічне регулювання для промислової (нехарчової) продукції, ветеринарно-санітарне або фітосанітарне регулювання для безпеки харчової продукції
- по можливості, один регуляторний акт – наприклад, технічний регламент з оцінкою відповідності або без неї для промислової (нехарчової) продукції, ветеринарно-санітарний та фітосанітарний регламент чи захід для безпеки харчової продукції
- один контрольно-наглядовий орган

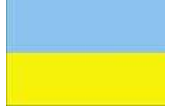
Переваги запропонованої належної регуляторної практики

- Робить державне регулювання прозорим та зрозумілим
- Є зручною для бізнесу в плані усунення суперечностей в законодавстві та причин для корупції
- Є економічно вигідною як для держави, так і для бізнесу, оскільки надає можливість досягти необхідних цілей мінімальними затратами з обох сторін
- Є зручною для державної політики, оскільки дозволяє без впливу зайвого розмаїття факторів оцінювати ефективність того чи іншого регуляторного режиму для відповідного виду продукції, а також результативність діяльності відповідного контрольно-наглядового органу із забезпечення відповідності продукції, що пропонується на ринку, вимогам відповідного акта

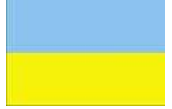

Програма підтримки галузевої політики «Сприяння взаємній торгівлі шляхом усунення технічних бар'єрів у торгівлі між Україною та Європейським Союзом»

РЕГУЛЯТОРНА СИТУАЦІЯ В УКРАЇНІ В КОНТЕКСТІ ВИМОГ ТБТ, СФСЗ ТА ЄС (СТАНОМ НА 2013 РІК)

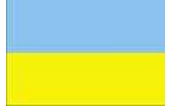

Місце України у провідних економічних рейтингах:

- Легкість ведення бізнесу 2014 (Всесвітній банк) – 112 із 189
- Індекс економічної свободи 2013 (Heritage Foundation) – 161 із 177 (категорія пригнічених економік)
- Індекс глобальної конкурентоспроможності 2013-14 (Світовий економічний форум) – 84 із 148
- Глобальний інноваційний індекс 2009 (Бостонська консалтингова група) – 64 із 110
- Глобальний інноваційний коефіцієнт 2013 (рейтинг Блумберга) – 42 із 50

Програма підтримки галузевої політики «Сприяння взаємній торгівлі шляхом усунення технічних бар'єрів у торгівлі між Україною та Європейським Союзом»

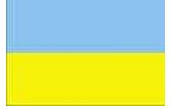
Стан справ з регулюванням в Україні

Характеризується збереженням радянських практик керування галузями, що має наслідком:

- існування у підпорядкуванні міністерств і відомств зацікавлених у збереженні нинішньої ситуації підприємств, установ і організацій, часто з притаманними їм конфліктами інтересів;
- поширення на один вид продукції різних видів регулювання (регуляторних режимів): технічного регулювання (технічні регламенти і стандарти), санітарного регулювання (СанПіНи), охорони праці (НПАОПи і ДНАОПи), ветеринарного і фітосанітарного регулювання для харчової продукції тощо, вимоги яких часто суперечать одне одному;
- надмірне переважання досить затратного попереджувального (до-ринкового) контролю у вигляді державних реєстрацій, експертиз, сертифікацій, висновків тощо, а також зосередженість на паперовому контролі при здійсненні державного контролю (нагляду) («паперова ментальність»);
- нечіткість визначення компетенції контрольно-наглядових органів, звідки дублювання об'єктів контролю (нагляду), брак відповідальності та неможливість оцінити ефективність здійснення державного контролю (нагляду)

Програма підтримки галузевої політики «Сприяння взаємній торгівлі шляхом усунення технічних бар'єрів у торгівлі між Україною та Європейським Союзом»

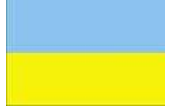

Останні зрушення в Україні, що стали наслідком виконання зобов'язань в рамках Угод СОТ про ТБТ та СФСЗ та адаптації законодавства і практик ЄС

- Ще у 2003 р. прийнято та введено в дію Закон України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності»
- Створено один контрольно-наглядовий орган у сфері безпеки харчової продукції (Держветфітослужбу)
- Скасовано обов'язкову сертифікацію більшості видів харчової продукції
- Запроваджено ринковий нагляд щодо нехарчової продукції з розмежуванням компетенції між контрольно-наглядовими органами
- Запроваджено режим загальної безпеки продукції у разі відсутності обов'язкових вимог
- Скасовано реєстрацію декларацій про відповідність
- Прийнято технічні регламенти з електромагнітної сумісності, низьковольтного обладнання та безпеки машин, що майже повністю відповідають відповідним директивам ЄС

Програма підтримки галузевої політики «Сприяння взаємній торгівлі шляхом усунення технічних бар'єрів у торгівлі між Україною та Європейським Союзом»

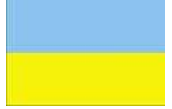

Основні завдання, що залишаються на порядку денному

- Подальше прийняття технічних регламентів для нехарчової продукції, що відповідатимуть відповідним директивам і регламентам ЄС
- Прийняття в Україні важливих з регуляторної точки зору національних стандартів, що є ідентичними до відповідних міжнародних і європейських стандартів
- Остаточний перехід від обов'язкової сертифікації до оцінки відповідності
- Запровадження добровільності стандартів
- Повномасштабне реформування системи метрології
- Удосконалення законодавства у сфері безпеки харчової продукції та лікарських засобів
- Повномасштабне реформування сфери санітарно-епідеміологічного благополуччя населення, пожежної безпеки та охорони праці з метою усунення надмірного попереджувального контролю, дублювання та суперечностей, конкретизації сфер відповідальності відповідних державних органів
- Зміцнення технологічних можливостей та компетентності лабораторій
- Посилення компетентності персоналу контрольно-наглядових органів

Програма підтримки галузевої політики «Сприяння взаємній торгівлі шляхом усунення технічних бар'єрів у торгівлі між Україною та Європейським Союзом»

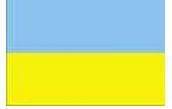

Очікувані наслідки виконання поставлених завдань та впровадження запропонованої належної регуляторної практики

- Виконання вимог і зобов'язань в рамках Угод СОТ про ТБТ та СФСЗ
- Подальше наближення до законодавства і практик Європейського Союзу
- Підвищення прозорості регулювання та зменшення можливостей для корупції
- Здешевлення вартості державного регулювання для бізнесу
- Створення сприятливішого інвестиційного та регуляторного клімату
- Визнання українських регуляторних систем та виданих в їхніх рамках документів торговими партнерами України
- Загальне підвищення якості державного управління

Програма підтримки галузевої політики «Сприяння взаємній торгівлі шляхом усунення технічних бар'єрів у торгівлі між Україною та Європейським Союзом»

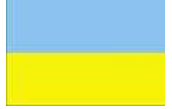
Основні ризики при імplementації Поглибленої та всеохоплюючої зони вільної торгівлі між Україною та ЄС

Обсяг зобов'язань є значним і торкається великої кількості секторів. У зв'язку з цим виникає низка ризиків, серед яких:

- Відсутність ефективного механізму координації на найвищому рівні, принаймні на рівні віце-прем'єра, і пов'язаний з цим брак політичної уваги до важливих деталей
- Консервативність мислення державних службовців, особливо юристів
- Низький рівень розуміння конкретних актів законодавства ЄС та закріплених у них підходів і практик, прагнення відтворювати існуючі практики при прийнятті документів ЄС в якості національних
- Відсутність належної кадрової політики
- Низький рівень мотивації та гнучкості державних службовців, відповідальних за впровадження положень Угоди про асоціацію між Україною та ЄС
- Відсутність ефективною системи відслідковування змін у законодавстві ЄС
- Низький рівень володіння мовами ЄС та низька якість перекладу актів законодавства ЄС
- Незадовільна якість управління коштами державного бюджету, у т.ч. переданими в рамках програм бюджетної підтримки ЄС
- Орієнтація на корупційні практики та ігнорування закріплених у законодавстві вимог

Програма підтримки галузевої політики «Сприяння взаємній торгівлі шляхом усунення технічних бар'єрів у торгівлі між Україною та Європейським Союзом»

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!